

Tord Bergmark
Psykiater, psykoterapeut
Stockholm

Källor

¹ Claes Arvidsson. *Gudspartikeln en verklig Big Bang* (SvD ledare 5/7 2012). ² Stephen Hawking, Leonard Mlodinow. *Den stora planen* (2010, Norstedts 2011). ³ Ibid. s. 7. ⁴ Ibid. s. 8,9. ⁵ Ibid. s. 8, 11. ⁶ Stephen Hawking. *Kosmos - en kort historik* (1988, Bokförlaget Prisma 2004, s. 115). ⁷ Hawking & Mlodinow. *Den stora planen* s. 55. ⁸ Ibid. s. 79. ⁹ Ibid. s. 40. ¹⁰ Jan Pilotti. *Hjärnmaterialismen har inte förklarat själen* (Tidskriften för Svensk Psykiatri 1/2012, s. 37). ¹¹ Hawking & Mlodinow, s. 111. ^{12a} Ibid. s. 112. ^{12b} Ibid. s. 136. ¹³ Ibid. s. 114-115. ¹⁴ Ulf Danielsson. *Utan förmåga att begripa kosmos* (Axess 5/2012, s. 50). ¹⁵ Peter Nilson. *Stjärnvägar* (Norstedts 1991, s. 31-32). ¹⁶ Hawking & Mlodinow, s. 146. ¹⁷ Ibid. s. 156. ¹⁸ Ibid. s. 42. ¹⁹ Citerat i Bill Bryson. *En kortfattad historik över nästan allting* (Fahrenheit 2005, s. 159). ²⁰ Hawking & Mlodinow, s. 30-31. ²¹ Ibid. s. 61-62. ²² Ibid. s. 62. ²³ Ibid. s. 126. ²⁴ Ingemar Ernberg m.fl. *Vad är liv i kosmos, i cellen, i människan?* (Karolinska Institutet University Press 2010). Sammantaget ger de olika kapitlen en god och fördjupad förståelse för livsprocesserna och den pågående evolutionen. ²⁵ Ibid. s. 60. ²⁶ Ibid. s. 181. ²⁷ Ibid. s. 192. ²⁸ Ibid. s. 16. ²⁹ Ulf Danielsson. *Utan förmåga att begripa kosmos* (Axess 5/2012, s. 51). ³⁰ Ingemar Ernberg. *Celler och gener*. I *Vad är liv?* s. 97. (Varje människocell innehåller DNA som utsträckt blir 2 meter. Skulle man kunna sträcka ut DNA-tråden från alla ca 10 biljoner celler blir det 2 x 10 miljarder [2 x 10⁹] mil, en sträcka som räcker ”till solen och åter mer än 65 gånger!”. Ibid. s. 100). ³¹ Antonio Damasio. *Descartes misstag* (Natur & Kultur 1994). ³² Ingemar Ernberg m.fl. *Tankemodeller för levande system*. I *Vad är liv?* s. 121. ³³ Ibid. s. 113. ³⁴ John Searle. *Freedom & Neurobiology. Reflections on Free Will, Language and Political Power* (Columbia University Press 2007, s. 76). ³⁵ Peter Århem. *Hur skapas medvetande?* I Ernberg m.fl. *Vad är liv?* s. 148. ³⁶ Antonio Damasio. *Du och din hjärna* (2010, Optimal Förlag 2011, s. 15). ³⁷ Emergens: oförutsedda, uppdykande nya egenskaper.